

**BENEDIKT XVI., Poruka kardinalu Joseu Saraivi Martinsu,
prefektu Kongregacije za kauze svetih,
u: L'Osservatore Romano, 28. travnja 2006., str. 4.**

Časnom bratu gospodinu kardinalu Joseu Saraivi Martinsu, prefektu Kongregacije za kauze svetih. Prigodom plenarne sjednice te Kongregacije za kauze svetih, želim Vam, gospodine kardinale, uputiti svoj srdačan pozdrav, koji rado protežem na gospodu kardinale, nadbiskupe i biskupe koji sudjeluju u radovima. Pozdravljam, isto tako, tajnika, podtajnika, konzultore, stručnjake liječnike, postulatore i sve koji imaju udjela u tom Dikasteriju. Pozdravu sjedinjujem izraz svojih osjećaja cijene i zahvalnosti za služenje koje ta Kongregacija čini Crkvi, promičući kauze svetih, koji "suntinski nositelji svjetla u povijest, jer su muževi i žene vjere, nade i ljubavi", kao što sam napisao u enciklici *Deus Caritas est* (br. 40). Stoga je Crkva, od početka, držala u velikoj časti njihov spomen i njihovo štovanje, posvećujući tijekom stoljeća sve budniju pozornost postupcima koji sluge Božje vode do oltarskih časti. Kauze svetih, naime, smatrane su "velikim kauzama" bilo po plemenitosti obrađivane materije bilo po njihovo važnosti u životu naroda Božjega. U svjetlu te zbilnosti, moji su Prethodnici često intervenirali, s posebnim normativnim mjerama, da im poboljšaju slavlje i prouku. U tu svrhu težila je sama ustanova Svetе Kongregacije obreda, koju je htio Siksto V. 1588. godine. Kako, zatim, ne podsjetiti na providnosno zakonodavstvo

Urbana VIII., na Zakonik kanonskoga prava iz 1917. godine, na norme Pija XI. s obzirom na stare kauze, na motu proprio *Sanctitas clarior* i na apostolsku konstituciju *Sacra Rituum Congregatio Pavla VI.*? Poseban znak zahvalnosti treba uputiti momu prethodniku Benediktu XIV., s pravom smatranim "učiteljem" kauza svetih. Nedavno, 1983. godine ljubljeni Ivan Pavao II. objavio je apostolsku konstituciju *Božanski učitelj savršenstva*,¹ nakon koje je iste godine uslijedilo objavljivanje *Oredaba koje treba da obdržavaju biskupi u ispitivanjima u postupcima proglašivanja svetaca*.²

Iskustvo od preko 20 godina od onoga teksta (*Sanctitas clarior*, 1969.) toj je Kongregaciji sugeriralo da pripremi prikladnu "instrukciju za vođenje dijecezanskoga istraživanja u kauzama svetih". Taj se dokument obraća pretežito dijecezanskim biskupima i predstavlja prvu temu dnevnoga reda vaše plenarije. Takav dokument želi olakšati vjernu primjenu navedenih normi koje treba opsluživati da bi se očuvala ozbiljnost istraživanja što se provode u dijecezanskim ispitivanjima o krjepostima slugu Božjih ili o slučajevima navodnoga mučeništva ili o eventualnim čudesima. Kauze se pokreću i studiraju s najvećom brižljivošću, marljivo tražeći povijesnu istinu svjedočkim te svršeno i potpuno (*omnino plenaे*) dokumentiranim dokazima, jer oni

¹ "Divinus perfectionis Magister". Latinski izvornik i hrvatski prijevod u: *Zakonik kanonskoga prava*, Zagreb, 1988., str. 781-801.

² "Normae servandae in inquisitionibus ab episcopis faciendis in causis sanctorum". Latinski izvornik i hrvatski prijevod u: *Zakonik kanonskoga prava*, Zagreb, 1988., str. 803-823.

nemaju drugu svrhu doli slavu Božju i duhovno dobro Crkve i onih koji su u istraživanju istine i evanđeoskoga savršenstva. Dijecezanski će pastiri odlučiti *coram Deo* koje kauze zaslužuju da budu pokrenute, vrednovat će prije svega uživaju li stvarno kandidati na oltarsku čast solidan i raširen glas svetosti i čudesâ ili mučeništva. Taj glas, koji je Zakonik kanonskoga prava iz 1917. godine želio da bude "spontan, ne umjetno ili spretno izazvan, potekao od čestitih i ozbiljnih osoba, trajan, iz dana u dan povećavan i nazočan u sadašnjem vremenu kod većega dijela naroda" (kan. 2050, 2), jest znak Božji koji Crkvi označuje one koji zaslužuju da budu postavljeni na svjećnjak da "svijetli svima u kući" (Mt 5, 15). Jasno je da se ne može pokrenuti jedna kauza beatifikacije i kanonizacije ako nedostaje dokazan glas svetosti, makar se mi i našli pred osobama koje su se odlikovale evanđeoskom dosljednošću i sebnim crkvenim i društvenim zaslugama.

Druga tema koju pred sobom ima vaša plenarna sjednica jest "čudo u kauzama svetih". Poznato je da sve od starine put kojim se dospijevo do kanonizacije prolazi kroz dokaze o krjepostima i čudesima, koja se pripisuju zagovoru kandidata na čast oltara. Osim što nas uvjervaju da sluga Božji živi u nebu u zajedništvu s Bogom, čudesa predstavljaju božansku potvrdu suda izražena od crkvene vlasti o njegovu krjeposnu životu. Želim da plenarna sjednica uzmogne produbiti ovaj predmet u svjetlu tradicije Crkve, današnje teologije i najprovjerenijih dostignuća znanosti. Ne smije se zaboraviti da u ispitivanju navodnih čudesnih događaja utječe mjerodavnost znanstvenika i teologa, iako odlučna riječ pripada teologiji, jedinoj koja je kadra dati o čudu tumačenje vjere. Stoga, u postupku kauza svetih prelazi se od znanstvenoga vrednovanja, liječničkoga savjetovanja ili tehničkih stručnjaka na teološki ispit od konzultora a om kardinala i biskupa. Zatim treba držati na pameti jasno da stalna praksa Crkve određuje nužnost fizičkoga čuda, jer nije dostatno moralno čudo.

Treća tema podložna refleksiji plenarne sjednice odnosi se na mučeništvo, dar Duha i baština Crkve svakoga razdoblja (usp. *Lumen gentium*, 42). Časni prvosvećenik Ivan Pavao II. u apostolskom pismu *Tertio millennio adveniente*³ primjetio je da - jer je Crkva ponovno postala Crkva mučenika - "koliko je moguće ne smiju se izgubiti njihova svjedočanstva" (br. 37). Jučerašnji i današnji mučenici daju život (*effusio sanguinis*) slobodno i svjesno u vrhunskom činu ljubavi da posvjeđoče svoju vjernost Kristu, Evanđelju, Crkvi. Ako motiv koji potiče na mučeništvo ostaje nepromijenjen, imajući u Kristu izvor i uzorak, izmijenjeni su, međutim, kul-

turalni okviri mučeništva i strategije *ex parte persecutoris* koji sve manje i manje nastoji da se izričito istakne njegova odbojnosc prema kršćanskoj vjeri ili ponašanju povezanu s kršćanskim krjepostima, nego simulira različite razloge, npr. političke i socijalne naravi. Sigurno je nužno naći neoborive dokaze o raspoloživosti mučeništva, kao izljevanja krvi i o njegovu prihvaćanju od žrtve, ali je isto tako nužno da izade na površinu izravno ili neizravno, razumije se uvijek na moralno siguran način, *odium Fidei* progonitelja. Ako nedostaje taj element, ne će biti pravoga mučeništva prema trajnom teološkom i pravnom naučavanju Crkve. Pojam "mučeništva" u odnosu na svece i blaženike mučenike treba shvatiti, u skladu s naučavanjem Benedikta XIV., kao "svojevoljno trpljenje ili podnošenje smrti zbog vjere Kristove, ili drugoga krjeposna čina koji je usmjeren na Boga" (*De Servorum Dei beatificatione et Beatorum canonizatione*, Prato, 1839.-1841., Lib. III., cap. 11, 1). Ovo je konstantno naučavanje Crkve.

Studijske teme vaše plenarne sjednice nesumnjiva su interesa, a refleksije, s eventualnim prijedlozima koji iz njih proizlaze, pružit će dragocjen prilog postizanju ciljeva koje je naznačio Ivan Pavao II. u apostolskoj konstituciji *Božanski učitelj savršenstva* gdje tvrdi: "Učinilo Nam se veoma prikladnim još više preispitati put i način vođenja postupaka te sam Zbor za proglašavanje svetaca urediti tako da izademo u susret i zahtjevima znanstvenika i željama Naše braće u episkopatu, koji su više puta usrdno tražili pojednostavljenje samoga postupka, ali da se ipak provede temeljito ispitivanje u tako važnu poslu. U svjetlu naučavanja Drugoga vatikanskog sabora o zbornosti smatramo također veoma prikladnim da i biskupi uže surađuju s Apostolskom Stolicom u postupcima proglašavanja svetaca."⁴ Dosljedno tim naznakama, izabran na Petrovu katedru, rado sam dao da se ispuni raširena želja da se više istakne u slavljeničkim načinima, bitna razlika između beatifikacije i kanonizacije i da u obredima beatifikacije budu vidljivije uključene partikularne Crkve, ostajući čvrsto na snazi da samo Rimski Prvosvećenik dopušta štovanje jednomu suzi Božjemu.

Gospodine kardinale, zahvaljujem za služenje koje ta Kongregacija čini Crkvi i želeći koristan rad onima koji sudjeluju u toj sjednici, po zagovoru Svih Svetih i Kraljice Svetih, zazivam na svakoga svjetlo Duha Svetoga. Sa svoje strane jamčim spomen u molitvi dok od srca sve blagoslovljjam.

Vatikan, 24. travnja 2006.

Benedictus PP XVI.

³ Hrvatski prijevod *Nadolaskom trećeg tisućljeća*, KS, Dokumenti, br. 101, Zagreb, 1996.

⁴ Hrvatski prijevod, *Zakonik kanonskoga prava*, str. 787.